

**Międzynarodowa Konferencja Naukowa: *Wychowanie religijne w rodzinie*
Wydział Studiów nad Rodziną Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie, Łomianki, 19 stycznia 2012 r. (Sprawozdanie)**

Pracownicy Katedry Teologii Pastoralnej Małżeństwa i Rodziny oraz Katedry Pedagogiki Rodziny Wydziału Studiów nad Rodziną (WSR) Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (UKSW), przy współpracy pracowników Katedry Nauk Pedagogiczno-Katechetycznych Wydziału Teologicznego Sekcja w Tamowie (WTST) Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (UPJPII), zorganizowali międzynarodową konferencję naukową *Wychowanie religijne w rodzinie*, która odbyła się w Łomiankach w dniu 19 stycznia 2012 r. Konferencję prowadziła dr hab. Elżbieta Osewska, prof. UKSW — główny organizator konferencji. Uczestnikami byli studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Studiów nad Rodziną UKSW, ale także studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni pozostałych wydziałów UKSW, absolwenci UKSW, a także rodzice, nauczyciele i wychowawcy.

Konferencja rozpoczęła się Mszą św., której przewodniczył ks. dr hab. Mieczysław Ozorowski, prof. UKSW — dziekan WSR, który również wygłosił okolicznościową homilię, w której starał się poruszyć aspekty wychowawcze. Bezpośrednio po jej zakończeniu rozpoczęły się obrady, w które wprowadził i powitał gości Dziekan Wydziału Studiów nad Rodziną UKSW. Następnie prowadzenie konferencji przejęła główna organizatorka, dr hab. Elżbieta Osewska. Natomiast studenci WSR przed każdym referatem czynili krótkie wprowadzenia, prezentując osobę i zainteresowania badawcze danego prelegenta.

Część naukową konferencji rozpoczął referat *Odpowiedzialność rodziców za wychowanie religijne dzieci*, który przygotowała i wygłosiła dr hab. Elżbieta Osewska, prof. UKSW (WSR – UKSW). Prelegentka, odwołując się do dokumentów zarówno państwowych, jak i dokumentów Kościoła katolickiego, wskazała na odpowiedzialność rodziców za wychowanie religijne ich dzieci oraz że wychowanie religijne w rodzinie jest częścią procesu wychowania ogólnego i posiada stały charakter. Sprzyja to utrwaleniu się wpływów wychowawczych, a także oznacza kompleksowość i wielostronność wpływów niespotykaną w takim stopniu w innych środowiskach wychowawczych. Kolejny mówca — autor niniejszego sprawozdania (WTST – UPJPII) — wygłosił referat *Tworzenie przestrzeni dla Boga w rodzinie — propozycje postulatów pedagogiczno-katechetycznych*, w którym ukazał, że wychowanie chrześcijańskie nie polega jedynie na przekazywaniu religijnego sposobu myślenia, czy przykładów zachowania, ale przede wszystkim na odwołaniu się do doświadczenia religijnego, jego interpretacji i rozwoju potencjalności ludzkiej, bez której nie jest możliwe zaistnienie dojrzałej religijności. Podkreślił, że wsparcie, którym rodzice lub opiekunowie wzmacniają możliwości i siły dziecka, przysparza doświadczeń, by ostatecznie otworzyć je na wartości nadprzyrodzone.

Następnie ks. dr hab. Adam Skreczko, prof. UKSW — pracownik naukowo-dydaktyczny WSR – UKSW, w swoim wystąpieniu *Wiedza rodziców o wychowaniu religijnym w rodzinie* niejako kontynuował powyższe wezwanie do wzmacniania doświadczenia religijnego dziecka. Podkreślił potrzebę, a nawet konieczność pogłębienia przez rodziców wiedzy teologicznej, pedagogicznej i katechetycznej. Zaproponował także różnorodne formy współpracy z rodzicami i opiekunami, umożliwiające ich większe zaangażowanie w wychowanie i edukację religijną dzieci. Natomiast z tekstu wystąpienia *The Necessity of Parents Education* („Potrzeba edukacji rodziców”) prof. Hermana Lombaerts (KULeuven, Belgia) dowiedzieliśmy się, że otwartość, życzliwość i jednocześnie zaangażowanie religijne rodzica w dużym stopniu pomagają dziecku w poznawaniu, umiłowaniu i naśladowaniu Mistrza z Nazaretu. Z drugiej strony równocześnie rodzice potrzebują różnych modeli edukacji religijnej dorosłych, by doskonalić umiejętności wychowawcze.

Dr Agnieszka Regulska (WSR – UKSW) w referacie *Rola wartości w procesie wychowania dziecka w rodzinie* przypomniała związki, jakie zachodzą pomiędzy wychowaniem do wartości a wychowaniem religijnym w rodzinie. Kolejny prelegent — dr Andrzej Mazan (WSR – UKSW) zaprezentował zarówno teorię, jak i praktykę pedagogiczną, i w ciekawy sposób ukazał miejsce i rolę ojca w procesie wychowania religijnego w rodzinie. Następnie ks. dr Wojciech Osiał z Wyższego Seminarium Duchownego w Łowiczu wygłosił referat *Wychowanie do świętowania w rodzinie*. Podzielił się z uczestnikami konferencji swoimi spostrzeżeniami i opracowaniem dotyczącym zagubienia przez współczesną rodzinę umiejętności przeżywania świąt oraz uroczystości rodzinnych. Podkreślił również konieczność wzmocnienia tradycji świętowania i budowania wspólnoty rodzinnej właśnie poprzez wspólne świętowanie. S. prof. Erika Prijatelj z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu w Lublanie na Słowenii w referacie *Commucation between parents and children* („Komunikacja między rodzicami i dziećmi”) przypomniała podstawowe założenia komunikacji rodziców i dzieci oraz podkreśliła potrzebę doskonalenia przez rodziców umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej. Wystąpienia na konferencji zamknął referat *Aspekty psychologiczne wychowania religijnego w rodzinie* dr Barbary Wierzbickiej (WSR – UKSW), w którym autorka przypomniała różne wymiary realizacji wychowania religijnego podejmowanego we wspólnocie rodzinnej, ze szczególnym uwzględnieniem strony psychologicznej.

Niejako dopełnienie konferencji stanowiły wystąpienia absolwentów i studentów Wydziału Studiów nad Rodziną UKSW, które zostały wygłoszone podczas panelu. W ten sposób powstała ciekawa i żywa dyskusja zarówno wprowadzających w panel, jak i uczestników konferencji, prowadząca do wniosku, że wychowanie religijne w rodzinie wymaga zarówno odpowiedniego przygotowania rodziców, ale i pokonania wielu stereotypów, np., że rodzic zawsze potrafi wychowywać religijnie swoje dzieci i nie musi się do tego przygotować. Stanowiło to ciekawe

i praktyczne „poszerzenie” konferencji, bowiem uczestnicy mieli okazję nie tylko wysłuchać referatów, ale także stawiać pytania i dzielić się swoimi doświadczeniami.

Rodzina, będąc rzeczywistością dynamiczną oraz otwartą, jest narażona na różne wpływy i wielokrotnie bywa zagrożona jako wspólnota i środowisko wychowawcze. Zwłaszcza niebezpieczne są destrukcyjne próby dotyczące manipulowania wychowaniem dzieci i młodzieży, które chcą „oderwać” dziecko od rodziny. Należy również pamiętać, że na proces rozwoju religijnego dzieci wpływają zarówno oddziaływania zamierzone, realizowane na skutek wyraźnej interwencji osób starszych, jak i oddziaływania nieplanowane, nieprzewidziane przez rodziców, bowiem całe środowisko domowe — przedmioty, osoby, ich wzajemne odniesienia, kultura życia — mają olbrzymi wpływ na członków rodziny.

Dobrze się stało, że w obecnym czasie, dostrzegając aktualne zagrożenia procesu wychowania w rodzinie, organizatorom konferencji udało się zarówno od strony teoretycznej (referaty), jak i praktycznej (świadczenia, doświadczenia) zaprezentować temat *Wychowanie religijne w rodzinie* i to w jakże wielu i różnych aspektach.

Ks. Józef Stala